

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Nehéz-Posony Márton ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Répási Gábor ügyvéd által képviselt alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt a Székesfehérvári Városi Bíróság előtt 2.G.22.323/2003. szám alatt indult, és a Fejér Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság 1.Gf.21.650/2007/4. számú ítéletével jogerősen elbírált perében az alperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi, az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatja és az alperes által fizetendő marasztalási összeg tőkeösszegét 151.585 (Egyszázötvenegyezer-ötszáznyolcvanöt) forintra felemeli; egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az alperes részére 230.000 (Kettőszázharmincezer) forint együttes másodfokú-, és felülvizsgálati eljárási költséget.

I n d o k o l á s :

A 2003. augusztus 13-án létrejött szerződésben az alperes megrendelésére a felperes alvállalkozóként elvállalta 280 m² területen a térbetonozás elkészítését C20-16/KK minőségű betonból 6800 forint/m² + ÁFA áron. A betonozási munkát elkészítette két nap alatt, augusztus 15-én és 16-án. A megrendelő alperes augusztus 18-án már az építési naplóban jelezte minőségi kifogásait (hajszálrepedések, hámlás, porladás), de ezek fenntartása mellett kiállításra került a teljesítést igazoló jegyzőkönyv. A felperes kibocsátotta 2003. augusztus 24-i esedékességű számláját 2.346.000 forint vállalkozói díjról, amelynek kifizetését az alperes minőségi hibákra hivatkozással megtagadta. A felek a hibák tekintetében a helyszínen tartottak egyeztetést 2003. augusztus 26-án. Az alperes azokat a foltszerű javításokat kifogásolta, amelyet tőle a megrendelője is kifogásolt, továbbá kérte a minőség tanúsítását, és próbakocka átadását. A felperes szerint teljesítése megfelelő volt, a minőség tanúsítására vonatkozó dokumentumot nem nyújtott át,

ezért az alperes 2003. szeptember 3-án levélben is tájékoztatta a felperest arról, hogy az ügy sürgőssége miatt arra kényszerülnek, hogy a kijavítást saját hatáskörben végezzék el, és annak költségeit a felperesre hárítsák. Az alperes beszerezte a Labor Kft. vizsgálati anyagát a beton nyomószilárdságára vonatkozóan; a 2003. szeptember 19-i mintavétel eredményeként C12 nyomószilárdsági osztály került megállapításra. Miután ez elmaradt a felek közötti szerződésben kikötött értéktől, ezért az alperes a betonfelületet felmaratta, és új betont készíttetett C25-ös nyomószilárdsággal. Eközben 2003. szeptember 10-én a felperes a vállalkozói díj megfizetése iránt kereseti kérelmet terjesztett elő.

A felperes keresetében 2.346.000 forint és ennek 2003. augusztus 24. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest vállalkozói díj címén. Az alperes ellenkérelme 65.905 forint összeget meghaladóan a kereset elutasítására irányult. Becsatolta az új beton készítésére vonatkozó számlákat, és 2.281.905 forint erejéig beszámítási kifogást terjesztett elő hibás teljesítésre, valamint károkozásra hivatkozással. Beszámítási kifogásának jogalapját a Ptk. 305-308. §-ra, 310. §-ra, valamint 339. § (1) bekezdésére alapította.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 65.905 forintot, valamint ennek 2003. augusztus 24. napjától járó késedelmi kamatát, ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Az igen részletes szakértői bizonyítás alapján állapította meg, hogy az alperes beszámítási kifogása alapos. Tényként rögzítette, hogy a beton 28 napos korára éri el a végleges szilárdságát, minőségét is ekkor lehet megállapítani. Az Építésügyi Minőségellenőrző Innovációs Kht. (a továbbiakban: ÉMI) szakértői véleménye értelmében a felperes által készített beton C16-os szilárdsági osztályú volt. Mivel a szerződésben a felek C20-as beton elkészítését kötötték ki, ezért a felperes a Ptk. 305. § (1) bekezdése értelmében hibásan teljesített. A Ptk. 307. § (1) bekezdése alapján az alperesnek a hiba felfedezése után kifogását közölnie kellett volna a felperessel. Ez nem történt meg, helyette a szerződéstől ráutaló magatartással elállt, és a hibát saját költségén kijavíttatta. E magatartásnak a bíróság abból a szempontból tulajdonított jelentőséget, hogy a bizonyítás az alperest terhelte. Az ítélet indokolásának értelmében ezen kötelezettségének az alperes a szakértői véleménnyel eleget tett, a kijavítási költségek 2.281.905 forintos összegét számlákkal igazolta, ezért e költségek beszámításával 65.905 forint vállalkozói díj megfizetésére kötelezte az alperest a Ptk. 389. §-a alapján.

A másodfokú bíróság a felperes fellebbezése folytán meghozott jogerős ítéletében az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, és az alperes által fizetendő vállalkozói díj összegét 2.346.000 forintra

felemelte. Az ítélet indokolása szerint az alperes azzal, hogy nem közölte a beton minőségével kapcsolatos kifogását, elzárta felperest attól, hogy a jogvitát jogszabály szerint rendezze. Az alperes magára vállalta annak terhét, hogy esetleg évek múlva a hibás teljesítés megállapíthatósága kétséges lehet. A perbeli esetben is ez történt, mert a szakértő csak lehetőségeket magában foglaló következtetéseket tudott levonni, az ÉMI szakértő nagy valószínűséggel következtetett arra, miszerint a beton C16-os volt. Nem mondta ki teljes bizonyossággal a minőségi osztályt, így a perben megnyugtató, az ítéleti döntéshozatalhoz szükséges bizonyosság a felperes hibás teljesítését illetően a bíróság szerint nem volt megállapítható. Erre tekintettel kötelezte az alperest a másodfokú bíróság a teljes vállalkozói díj megfizetésére.

Az alperes az ítélet elleni felülvizsgálati kérelmében a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Szerinte a másodfokú bíróság által megsértett jogszabályok a következők: Ptk. 310. §, 339. § (1) bekezdése, Pp. 206. § (1) bekezdés és 215. §-a. Azt sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság külön nem vizsgálta ellenkérelmének a kártérítésre vonatkozó hivatkozását, nem rendelkezett a Ptk. 310. §-ra alapított másodlagos ellenkérelméről, kizárólag a Ptk. 307. §-ának felhívásával a szavatossági kifogást bírálta el. A Pp. 215. §-a szerint a bíróság nemcsak a kereseti kérelem tárgyában, hanem az ellenkérelem tárgyában is köteles döntenie, ki kell mérítenie valamennyi kérelmet.

Az alperes véleménye szerint a bíróság a bizonyítékokat kirívóan okszerűtlenül mérlegelte, és nem alkalmazta a bizonyítékok összességének mérlegelésére vonatkozó előírást. Idézte az ÉMI szakértőjének mind az írásbeli véleményét, mind a szakértő tárgyaláson elhangzott nyilatkozatát, amellyel szerinte bizonyította a felperes hibás teljesítését. Kétséget kizáróan bizonyított tényeket a büntetőjog elvei követelnek meg, megítélése szerint a polgári jogi bizonyossághoz az ÉMI szakvéleménye alapján már következtetéseket lehetett levonni. Az ÉMI véleményt alátámasztó bizonyítékként hivatkozott még a Labor Kft. vizsgálati anyagára, valamint a perben korábban szakvéleményt adó Z. Á. alap- és kiegészítő véleményére. Megjegyezte, hogy a másodfokú bíróság nem értékelte a felperes terhére azt a körülményt, hogy a beton minőségét a teljesítéskor nem tanúsította.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem részben alapos.

A felülvizsgálati eljárás eredményeként azt kellett megállapítani, hogy a másodfokú bíróság nem helytállóan értékelte a peres felek szerződés teljesítésekor kifejtett magatartását, valamint a rendelkezésre álló bizonyítékokat. A bíróság csak annak tulajdonított jelentőséget, hogy az alperes a M. Labor vizsgálati eredményét a felperessel nem közölte, a magánszakvélemény beszerzése során egyoldalúan járt el. Azt azonban figyelmen kívül hagyta, hogy a felperes nem tartotta be a Ptk. 396. § (1) és (2) bekezdésében előírt, a minőség tanú sítására vonatkozó kötelezettségét, a betonról minőségi tanúsítványt és próbatestet az alperes kérése ellenére nem adott át, az alperes minőségi kifogásait az augusztusi helyszíni szemle után elutasította. Az alperes 2003. szeptember 3-án kelt levele ellenére nem tett lépéseket sem a minőség tanúsítása, sem a hibák kijavítása érdekében, hanem a beton megszilárdulási idejének, a 28 napnak eltelte előtt már keresettel fordult a bírósághoz vállalkozói díjának megfizetése iránt. A felperes fenti magatartása folytán az alperes saját megrendelőjének kérésére és sürgetésére kénytelen volt beszerezni a minőségi osztálybasorolás megállapításához szükséges vizsgálati anyagot, és a betonhibát minél gyorsabban kijavítani. 2003. szeptember végéig a felperesnek is lehetősége lett volna a hiba kijavítására, ezt azonban nem tette meg. A fentiekre tekintettel nem tévedett az elsőfokú bíróság abban, hogy a vita teljesítéskori peren kívüli Ptk. szerinti rendezése a felperes magatartása miatt hiúsult meg.

Alappal állította az alperes felülvizsgálati kérelmében azt is, hogy a másodfokú bíróság a bizonyítékokat nem okszerűen, és nem a maguk összességében a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően értékelte, ugyanis az ÉMI szakértő véleményének egyes megállapításait figyelmen kívül hagyta, és e véleményt támogató bizonyítékokat kellő súllyal nem mérlegelte. Az ÉMI szakértő álláspontja nem hagy kétséget afelől, hogy a felperes által készített beton nyomószilárdsága az átadást követő 28 napos időben nem érte el a szerződés szerinti C20-as minőséget; a szakértő szerint a C16-os osztály alját is alig érte el. Arra pedig a szakértő nem látott reális lehetőséget, hogy a betont a C20-as osztályba lehetett volna sorolni. A fenti szakvélemény alapján az elsőfokú bíróság a bizonyítékok okszerű mérlegelésével állapította meg a felperes hibás teljesítésének tényét, és az alperes beszámítási kifogásának megalapozottságát.

Az elsőfokú bíróság csupán annak nem tulajdonított jelentőséget, hogy az alperes magasabb minőségi osztályú, így drágább anyaggal végeztette el a kijavítást, melynek többletköltsége nem hárítható át a felperesre. E kérdésben az alperes a fellebbezési ellenkérelmében és a másodfokú tárgyaláson is elismerő nyilatkozatot tett, ezért 56 m³ beton 1530 forint/m³ árkülönbözetével, vagyis 85.680 forinttal az alperes beszámítási

kifogásának összegét csökkenteni, ezzel egyidejűleg az alperes által megfizetendő vállalkozói díj összegét pedig felemelni kellett.

A fentiekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (4) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a jogszabályoknak megfelelő határozatot hozott. A marasztalási összeg 151.585 forintra történő felemelése a pernyertesség és pervesztesség arányát lényegében nem változtatta meg, ezért nem volt szükség az elsőfokú ítéletben meghatározott perköltségek összegének megváltoztatására sem. A felperes fellebbezését a fentiek értelmében nagyobb részben eredménytelennek kellett tekinteni, ezért a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a felperest kötelezte az alperes javára 50.000 forint másodfokú perköltség megfizetésére. A felülvizsgálati eljárásban az alperes nagyobb részt pernyertes lett, ezért a fenti jogszabály alapján a felperes köteles megfizetni a lerótt illetékből 130.000 forintot, továbbá az alperes képviselőjének munkadíjaként 50.000 forintot, vagyis a két eljárás során összesen 230.000 forintot.

Budapest, 2008. május 29.

Dr. Fehér Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Kováts Rolandné s.k.
előadó bíró, Dr. Bartal Géza s.k. bíró

A kiadmány hitelül: